

Sygn. akt VU 1383/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku J. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania J. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 25 września 2013 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt V U 1383/11

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J. J. wystąpił w dniu 20 sierpnia 2013 roku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury przewidzianej dla pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze lub w szczególnych warunkach.

Decyzją z dnia 2 września 2013 r., organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, podnosząc w uzasadnieniu, iż wnioskodawca nie udowodnił wymaganych przepisami 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W odwołaniu wniesionym od powyższej decyzji w dniu 2 października 2013 roku, J. J. wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury, poprzez uznanie jako pracy w warunkach szczególnych, **okresu dnia od 22 kwietnia 1975 roku do dnia 30 kwietnia 1992 roku** w Spółdzielni (...) w P. na stanowisku mechanik samochodowy, z uwagi na fakt, iż prace te wykonywał w kanale remontowym, co uprawnia go do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

Ustalił, co następuje:

J. J., urodzony (...) legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 r. okresem ubezpieczenia w rozmiarze 29 lat, 1 miesiąc i 8 dni okresów składkowych oraz 6 miesięcy i 24 dni okresów nieskładkowych, tj. **łącznie 29 lat 8 miesięcy i 12 dni**. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i nie pracuje; od dnia 3 lipca 2010 roku

pobiera świadczenie przedemerytalne (dowód: wniosek o emeryturę z dnia 20 sierpnia 2013 roku k.1-3, decyzja z dnia 25 września 2013 roku k.19, decyzja z dnia 27 lipca 2010 roku o przyznaniu świadczenia przedemerytalnego k.35 w aktach organu rentowego.)

Do stażu pracy w warunkach szczególnych ZUS nie zaliczył wnioskodawcy okresu pracy w Spółdzielni (...) w P. od 22 kwietnia 1975 roku do 30 kwietnia 1992 roku na stanowisku mechanik pojazdów samochodowych (okoliczności niesporne.)

W okresie **od dnia 22 kwietnia 1975 roku do dnia 30 kwietnia 1992 roku** wnioskodawca J. J. był zatrudniony w Spółdzielni (...) w P.

W dniu 4 maja 1992 r. wydano wnioskodawcy świadectwo pracy z adnotacją, że zajmował stanowisko mechanika pojazdów samochodowych. W przedmiotowym świadectwie pracy wskazano także, iż wnioskodawca zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy (dowód: świadectwo pracy – k. 6 akt rentowych ZUS).

Wnioskodawca będąc zatrudnionym w Spółdzielni (...) w P. przez cały okres czasu pracował na stanowisku mechanika samochodowego. Spółdzielnia (...) w P. zajmowała się produkcją podzespołów teletechnicznych. Na terenie zakładu znajdował się tabor samochodowy. Były to samochody marki Ż., N., F., R., P.. Liczba pojazdów na przestrzeni lat wahała się od kilku do kilkunastu. Do obowiązków wnioskodawcy należało utrzymywanie samochodów w należytym stanie technicznym, tj. przeprowadzanie przeglądów technicznych i naprawa samochodów znajdujących się na wyposażeniu zakładu. Na terenie zakładu znajdował się warsztat samochodowy oraz kanał, gdzie wnioskodawca pracował. Wnioskodawca był jedynym mechanikiem na terenie zakładu Wnioskodawcy codziennie rano sprawdzał samochody przed ich wyjazdem i w razie potrzebny wykonywał niezbędne naprawy. Naprawy wykonywane były przez wnioskodawcę osobiście i polegały na regulacji hamulców, smarowaniu, konserwacji, sprawdzaniu luzów, naprawie oraz wykonywaniu przeglądów technicznych. Wnioskodawca często wymontowywał z samochodów zepsute podzespoły, przekazywał je do naprawy i montował nowe. Napraw dokonywał zakład zewnętrzny. Ponieważ w zakładzie nie było podnośników, przy cięższych pracach wnioskodawca dostawał do pomocy innego pracownika, z którym wymontowywał ciężkie elementy np. skrzynię biegów, albo silnik.

Niektóre czynności wnioskodawca wykonywał poza kanałem, np., czyszczenie bębnow hamulcowych, co zajmowało wnioskodawcy od pół godziny do godziny.

Wnioskodawca po przyjeździe do pracy pobierał materiały i sprzęty z magazynu, sprawdzał sprawność samochodów, wjeżdżał nimi na kanał, naprawiał i odstawiał już sprawny samochód. Praca w kanale zajmowała wnioskodawcy około 6-7 godzin, co stanowiło około 20 % ogólnego czasu pracy.

Razem z wnioskodawcą w tym samym zakładzie tj. Spółdzielni (...) w P., pracowali A. P. oraz J. M. (dowód: wyjaśnienia wnioskodawcy J. J. k.22 oraz nagranie z rozprawy z dnia 20 lutego 2014 roku od 00.21.52-00.27.01 , zeznania świadka A. P. k.21 verte oraz k.23 od 00.08.10- 00.11.41, świadek J. M. k.21 verte oraz k.23 nagranie od 00.214.13-00.17.31 akt sprawy świadectwo pracy k.6 angaże k.8-15 w aktach rentowych.).

Pracodawca nie wystawił wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (okoliczność bezsporna.)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

Zważył, co następuje :

Odwołanie nie jest uzasadnione, co skutkuje jego oddaleniem

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 poz. 1440b ze zm) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym

charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia). Należy dodać, że warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale wykonuje prace o jakich mowa w rozporządzeniu (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 15 - letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu (nie budzi wątpliwości, że wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, a w dniu(...) ukończył 60 lat).

Do stażu pracy w warunkach szczególnych nie zaliczono wnioskodawcy okresu pracy w Spółdzielni (...): w P. w okresie od 22 kwietnia 1975 roku do 30 kwietnia 1992 roku na stanowisku mechanik samochodowego.

Organ rentowy podniósł, iż stanowisko to nie jest wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Odnosząc się do zasadności odmowy zaliczenia przez ZUS tego okresu, jako zatrudnienia w warunkach szczególnych stwierdzić należy, iż materiał dowodowy zgromadzony w toku sprawy, w postaci zeznań świadków A. P. oraz J. M., jak i samego wnioskodawcy, a także dokumentów w postaci m.in. świadectwa pracy, zaświadczeń i angaży nie potwierdza, iż praca świadczona przez wnioskodawcę w spornym okresie była pracą świadczoną przez J. J. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w kanale. Co więcej, to sam wnioskodawca stwierdził, że z pewnością praca w kanale nie zajmowała mu pełnych 8 godzin, a to chociażby z tego powodu, iż sam musiał wjechać samochodem na kanał, zjechać z kanału, pobrać narzędzia z magazynu i po zakończonej pracy odnieść je. Pracujący z wnioskodawcą, jako tokarz automatów, A. P., który często był delegowany do pomocy wnioskodawcy np. przy wymontowywaniu z pojazdów ciężkich części (silnika, skrzyni biegów) zeznał, że w zakresie obowiązków wnioskodawcy były i takie naprawy, które wymagały pracy w warsztacie przy np. czyszczeniu bębnow hamulcowych przy tzw. „falbanku”. Te same okoliczności wskazał świadek J. M., który był przełożonym, wnioskodawcy- kierownikiem działu transportu i zbytu. Obaj świadkowie zapamiętali wnioskodawcę z tego okresu oraz rodzaj wykonywanej przez niego pracy. Konkludując zarówno świadkowie jak i sam wnioskodawca stwierdził, iż praca wnioskodawcy w kanale stanowiła około 80% procent ogólnego czasu pracy, natomiast pozostałe 20 % to praca wykonywana poza kanałem np. w warsztacie.

Nie ulega żadnej wątpliwości, iż samo stanowisko o którym mówi wnioskodawca tj.: mechanik, samochodowy w kanałach remontowych – mieści się w definicji zawartej w wykazie A dział XIV poz. 16, stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia, a mianowicie jest pracą mieszczącą się w ramach prac wykonywanych w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych.

Jednakże jak wynika z ustaleń dokonanych przez Sąd Okręgowy prace, jakie wykonywał wnioskodawca w Spółdzielni (...) w P. na stanowisku mechanika samochodowego w spornym okresie nie była świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach remontowych.

Tym samym wnioskodawca, mimo iż niewątpliwie większość swej pracy spędzał w kanale samochodowym dokonując demontażu, naprawy i ponownego wmontowania silnika i innych części samochodowych do pojazdu, to jednak praca w kanale remontowym **nie była pracą świadczoną przez niego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.**

Reasumując, opierając się na zeznaniach świadków oraz wnioskodawcy- Sąd Okręgowy ustalił, iż J. J. w okresie od 22 kwietnia 1975 roku do 30 kwietnia 1992 roku jak mechanik samochodowy w kanałach, nie pracował w warunkach szczególnych, albowiem jak wspomniano na wstępie- istota pracy w warunkach szczególnych polega na świadczeniu tej pracy stale i w pełnym wymiarze godzin, czego wnioskodawca nie czynił, a tym samym nie spełnia warunku pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Stwierdzić zatem należy, iż wnioskodawca mimo, iż spełnia pozostałe warunki do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury tj.: wiek i staż pracy, to jednak nie wykazał, iż posiada staż pracy w warunkach szczególnych przekraczający 15 lat.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy uznając wniesione odwołanie za niezasadne, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie.